

Sygn. akt VII U 426/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: Mateusz Mućka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2018 r. w Warszawie

sprawy K. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania K. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 30 stycznia 2018 r. znak:(...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się K. D. prawo do emerytury pomostowej od daty złożenia wniosku tj. 27 listopada 2017 roku.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 30 stycznia 2018 roku, znak: (...) odmówił K. D. przyznania prawa do emerytury pomostowej w trybie art. 4 z związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009 roku nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej, wynoszącego co najmniej 15 lat (decyzja z dnia 30 stycznia 2018 roku, k. 17 tom III a.e.).

Ubezpieczony Krzysztofowi D. w dniu 12 lutego 2018 roku odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 30 stycznia 2018 roku i wniósł o jej zmianę, poprzez przyznanie mu prawa do emerytury w związku z osiągnięciem wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ w latach od 1974 do 1997 pracował na stanowisku hutnik formowacz wyrobów szklanych ręcznie (odwołanie z dnia 12 lutego 2018 roku, k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 lutego 2018 roku wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że odmówił odwołującemu prawa do emerytury pomostowej z uwagi na nie udowodnienie na dzień 1 stycznia 2009 roku, okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej, wynoszącego co najmniej 15 lat. W ocenie organu rentowego pracodawca (Huta (...)) nie potwierdził, że we wskazanych okresach K. D. wykonywał pracę wymienioną w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych (odpowiedź na odwołanie z dnia k. 6 – 6 verte a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. D. w dniu 27 listopada 2017 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej (wniosek o emeryturę pomostową, k.1 - 4 tom III a.e.). Do wniosku dołączył informację o okresach składkowych i nieskładkowych (informacja o okresach składkowych i nieskładkowych, k. 5 – 5 verte tom III a.e.).

W oparciu o złożoną dokumentację organ rentowy przeprowadził postępowanie administracyjne, a następnie w dniu 22 grudnia 2017 roku wydał decyzję znak: (...), którą odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił przyznania emerytury pomostowej w trybie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009 roku nie udowodnił okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej, wynoszącego co najmniej 15 lat. Organ rentowy w treści decyzji wskazał, iż do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu od 21 maja 1979 roku do 16 listopada 1997 roku, gdyż pracodawca nie potwierdził, aby w tym okresie K. D. wykonywał pracę wymienioną w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto K. D. nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą (decyzja organu rentowego z dnia 22 grudnia 2017 roku, k. 8 tom III a.e.).

Ponownym wnioskiem z dnia 9 stycznia 2018 roku K. D. zwrócił się o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej (wniosek o emeryturę pomostową, k.11-14 tom III a.e.). Do wniosku dołączył informację o okresach składkowych i nieskładkowych (informacja o okresach składkowych i nieskładkowych, k. 15-15 verte tom III a.e.).

W oparciu o złożoną dokumentację organ rentowy przeprowadził postępowanie administracyjne, a następnie w dniu 30 stycznia 2018 roku, znak: (...) odmówił K. D. przyznania prawa do emerytury pomostowej w trybie art. 4 z związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, ponieważ ubezpieczony na dzień 1 stycznia 2009 roku nie udowodnił pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej, wynoszącego co najmniej 15 lat. Organ rentowy przyjął za udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe łącznie w ilości 39 lat 1 miesiąc i 11 dni. (decyzja z dnia 30 stycznia 2018 roku, k. 17 tom III a.e.)

Ubezpieczony odwołał się od decyzji organu rentowego z dnia 30 stycznia 2018 roku inicjując niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie z dnia 12 lutego 2018 roku, k. 3 a.s.).

W toku postępowania przed tut. Sądem ustalono, że wnioskodawca K. D. urodzony w dniu (...), od dnia 16 sierpnia 1974 roku do dnia 16 listopada 1997 roku był zatrudniony w zakładzie pracy Huta (...) w W.. Odwołujący w/w okresie zatrudnienia pracował na stanowisku hutnik formowacz wyrobów szklanych ręcznie. Do obowiązków odwołującego należało dmuchanie szkła ręcznie (świadczenie pracy - k. 2 a.o.; umowa o pracę z dnia 22 marca 1974 roku - k. 9 a.o.; angaż z dnia 12 września 1974 roku - k. 10 a.o.; podanie o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 16 listopada 1997 roku - k. 20 a.o.; zeznania odwołującego - protokół z rozprawy z dnia 20 sierpnia 2018 roku).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego z akt sprawy, z akt emerytalnych, akt osobowych oraz dowodu z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony.

Zgodnie ze zgromadzonym materiałem dowodowym odwołujący bezspornie świadczył pracę w zakładzie pracy Huta (...) w W. w okresie od dnia 16 sierpnia 1974 roku do dnia 16 listopada 1997 roku na stanowisku hutnik formowacz wyrobów szklanych ręcznie.

Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy nie budził wątpliwości i był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie K. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 30 stycznia 2018 roku, znak:(...) jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie spór pomiędzy stronami dotyczy stwierdzenia, czy organ rentowy na gruncie spornej decyzji zasadnie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Stosownie do definicji zawartej w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 965) prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, mogące z wiekiem z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, stawiające przed pracownikami - mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej - wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy. Z kolei pod pojęciem prac o szczególnym charakterze ustawodawca rozumie, zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy, prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Dodać należy, iż z wykładni art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika obowiązek zaliczania do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze także zatrudnienia w takich warunkach w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku. Artykuł ten zawiera dodatkowe warunki, aby praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz po dniu 31 grudnia 2008 roku, jednak nie zakreśla ram czasowych odnośnie do stażu 15 lat pracy w tych warunkach. Ten okres 15 lat może więc dotyczyć całego okresu ubezpieczenia, jednak co najmniej jeden miesiąc musi przypadać przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz jeden miesiąc po dniu 31 grudnia 2008 roku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2013 roku, sygn. akt I UK 448/12, LEX Nr 1396383).

W myśl art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Emerytury pomostowe tworzą odrębny od powszechnego system finansowy, a wyrazem ich wyodrębnienia finansowego jest ustanowienie składki na Fundusz Emerytur Pomostowych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru. Obowiązek opłacania i finansowania składki w myśl art. 35 ust. 1 ustawy z 2008 roku o emeryturach pomostowych spoczywa na pracodawcach zatrudniających pracowników, którzy urodzili się po dniu 31 grudnia 1948 r. oraz wykonują prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy bez względu na to, czy pracownik za którego jest ona opłacana został objęty ochroną przed ryzykiem zaprzestania wykonywania dotychczasowej pracy zawodowej przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego. Ustawodawca pozbawił bowiem składki na Fundusz Emerytur Pomostowych cechy wzajemności (odpłatności). Przyjmuje się, że ma ona charakter przymusowy, celowy i bezzwrotny, a także pełni rolę opłaty celowej przeznaczonej na finansowanie emerytur pomostowych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I UK 330/14. L.)

Wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową ukończył 60 lat (data urodzenia 23 grudnia 1956 r.), legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat oraz został z nim rozwiązany stosunek pracy.

Zdaniem organu rentowego pracodawca wnioskodawcy nie wystawił stosownego dokumentu świadczącego o okoliczności charakteru pracy wykonywanej w Hucie (...) w W. w okresie od 21 maja 1979 roku do 16 listopada 1997 roku, czy była wykonywana w warunkach szczególnych.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 roku. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, (...) i Spraw Publicznych z dnia 13 marca 2012 roku, sygn. akt II UK 164/11, L.)

W świetle powyższego istota sporu w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych przed 1 stycznia 2009 roku.

Wobec powyższego to na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c. spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawca temu obowiązkowi sprostał. Sąd w tym celu dopuścił dowód z dokumentacji pracowniczej znajdującej się w Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w M., o dopuszczenie którego wnosił odwołujący.

Z akt osobowych K. D. wynika, że w spornym okresie pracował jako hutnik formowacz wyrobów szklanych ręcznie w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący wykonywał zatem pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu załącznika nr 1 pkt. 8 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Pełne zatrudnienie w warunkach szczególnych pojmowane jest więc jako bezwzględna cecha tego zatrudnienia jako uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego.

Podsumowując Sąd Okręgowy stwierdził, że sporny okres zatrudnienia (przed 1 stycznia 2009 roku) może zostać uwzględniony przy ustalaniu okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca wykazał, że przed 1 stycznia 2009 roku w szczególnych warunkach pracował ponad 15 lat, tym samym spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej.

Ustalenie terminu od jakiego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznać ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej wynika z dyspozycji art. 15 ust. w zw. z art. 26 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - w oparciu o które - świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ubezpieczony złożył wniosek o prawo do świadczenia w dniu 27 listopada 2017 roku co uzasadniało przyznanie mu prawa do emerytury od dnia 27 listopada 2017 roku.

Z tych też względów, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego z pouczeniem.

MW

utHhHH